

CRI(2009)5
Version roumaine
Romanian version

RECOMANDAREA DE POLITICA GENERALĂ NR.12 A ECRI

PRIVIND COMBATEREA RASISMULUI ȘI A DISCRIMINĂRII RASIALE ÎN DOMENIUL SPORTULUI

Adoptat pe 19 decembrie 2008

Publicat pe 19 martie 2009

Vă rugăm să țineți seama că prezentul document este o traducere. Dacă aveți dubii asupra sensurilor, consultați versiunile originale în engleză și franceză.

Publicat de către
Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței
(ECRI) Consiliul Europei - 2009
Imprimat în Strasbourg

Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI)

Având în vedere articolul 14 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, Protocolul nr. 12 la această Convenție și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului;

Având în vedere Protocolul adițional la Convenția privind criminalitatea informatică, privind incriminarea actelor de natură rasistă sau xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice;

Având în vedere Carta Europeană a Sportului în varianta revizuită;

Având în vedere Recomandarea (2001) 6 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind prevenirea rasismului, a xenofobiei și a intoleranței rasiale în sport;

Reamintind Recomandarea de Politică Generală nr. 2 a ECRI privind organismele specializate de combatere a rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței la nivel național;

Reamintind Recomandarea de Politică Generală nr. 7 a ECRI privind legislația națională de combatere a rasismului și a discriminării rasiale;

Reamintind Recomandarea de Politică Generală nr. 11 a ECRI privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale în poliție;

Având în vedere Declarația ECRI cu ocazia EURO 2008 "Uniți-vă împotriva rasismului";

Subliniind că valorile fundamentale ale sportului, care includ a juca fair-play, rivalitate prietenească, respect reciproc și toleranță, ar trebui să fie în centrul oricărei activități sportive;

Subliniind faptul că protecția împotriva rasismului și a discriminării rasiale este un drept al omului care trebuie asigurat și în domeniul sportului;

Cu convingerea că publicul larg trebuie să fie implicat în lupta împotriva rasismului și intoleranței în sport, în spiritul solidarității și prieteniei internaționale;

Conștienți că sportul nu numai că are un rol în educație și socializare, ci că poate să contribuie și la explorarea și sărbătorirea diversității;

Regretând profund existența rasismului și a discriminării rasiale în sport și constatând că aceste fenomene se referă la multiple sporturi și se pot manifesta la toate nivelurile;

Condamnând ferm manifestările de rasism, xenofobie, antisemitism și intoleranță care apar în timpul și în legătură cu evenimentele sportive și reamintind că aceste fenomene constituie o amenințare gravă la adresa sportului și a eticii sale;

Respingând orice încercare de a trivializa actele rasiale comise în timpul evenimentelor sportive;

Încercând să consolidăm implementarea în domeniul sportului a standardelor internaționale și europene de protecție a drepturilor omului;

Recomandă guvernelor statelor membre:

I. Asigurarea de posibilități egale de a face sport și, în acest scop:

1. să adune informații privind situația și reprezentarea grupurilor minoritare în domeniul sportului, inclusiv colectarea de bune practici în acest domeniu;
2. să conceapă măsuri legale și de politici adecvate și eficiente, inclusiv:
 - a) adoptarea unei legislații adecvate împotriva discriminării, pentru a preveni discriminarea în ceea ce privește accesul la sport;
 - b) promovarea politicilor privind egalitatea de șanse pentru a obține o reprezentare mai echilibrată a grupurilor minoritare în sport, la toate nivelurile;
 - c) eliminarea barierelor juridice și administrative pentru participarea ne-cetățenilor la competițiile sportive la nivel local și național, după caz;
 - d) promovarea în școală a educației fizice pentru toți;
 - e) adoptarea de programe de integrare, cu un accent deosebit pe promovarea accesului la sport al copiilor proveniți din grupuri minoritare;
3. invitați autoritățile locale:
 - a) să sprijine și să faciliteze participarea grupurilor minoritare în sport, inclusiv în activitatea structurilor sportive locale;
 - b) să consilieze și să sprijine cluburile și partenerii sportivi locali referitor la programele de șanse egale de participare;
 - c) să organizeze activități de informare sportivă care să reunească persoane ce provin din medii diferite;
4. invitați federațiile sportive și cluburile sportive:
 - a) să adopte politici privind diversitatea și acordarea de șanse egale, pentru a asigura o reprezentare echilibrată a grupurilor minoritare la toate nivelurile în sport;
 - b) să ia măsuri pentru a atrage susținători ai diferitelor medii minoritare la evenimente sportive;

II. Combaterea rasismului și discriminării rasiale în sport și, în acest scop:

5. să asigure că există o legislație generală și, dacă este cazul, specifică împotriva rasismului și a discriminării rasiale în sport. În special, legiuitorul trebuie să furnizeze:
 - a) o definiție clară a rasismului și a discriminării rasiale;
 - b) mențiunea că forme specifice de rasism și discriminare rasială, după cum este necesar, sunt definite și interzise;
 - c) o legislație antidiscriminare adecvată și cuprinzătoare;
 - d) dispoziții legale care penalizează actele rasiste;
 - e) interzicerea difuzării de materiale rasiste prin internet;
 - f) că există remedii pentru victimele rasismului și discriminării rasiale în sport;
 - g) că reglementările de securitate permit personalului poliției și forțelor de securitate să oprească, să raporteze și să documenteze comportamentul rasist;
 - h) că cluburile și federațiile sportive sunt responsabile pentru acte rasiale comise în timpul evenimentelor sportive;

6. să asigure că legislația care vizează prevenirea și sancționarea infracțiunilor rasiste în domeniul sportului este pusă în aplicare în mod eficient și, în acest scop:
 - a) să furnizeze elemente clare și reguli orientative pentru identificarea actelor rasiste;
 - b) să dispună de mecanisme clare de raportare și tratare a comportamentului rasist;
 - c) să instituie sisteme de monitorizare și de colectare a datelor;
 - d) să ofere pregătire specializată pentru persoanele implicate la toate nivelurile sistemului judiciar;
 - e) să ia măsuri pentru a încuraja victimele actelor rasiste să prezinte plângeri și să monitorizeze acțiunile întreprinse în urma acestor plângeri;
 - f) să asigure existența și funcționarea eficientă a unui organism independent de combatere a discriminării competent, printre altele, pentru a ajuta victimele să depună plângeri privind rasismul și discriminarea rasială;
7. să organizeze și să finanțeze campanii de sensibilizare la scară largă în domeniul sportului, la toate nivelurile, împotriva rasismului, implicând toate părțile relevante;
8. să solicite ca autoritățile locale să includă:
 - a) integrarea luptei împotriva rasismului și a discriminării rasiale în activitățile lor obișnuite, în special în activitatea lor cu organismele care se ocupă de sport;
 - b) mișcări de sprijin și inițiative de promovare a sportului și toleranței, precum și proiecte educaționale și sociale în acest domeniu;
 - c) pregătire adecvată a forțelor de ordine locale pentru a se ocupa de incidentele rasiste din interiorul și din afara terenurilor de sport;
9. cereți forțelor de poliție:
 - a) să se antreneze cu privire la modul de abordare a incidentelor rasiste care au loc în timpul evenimentelor sportive și a modului de identificare a făptașilor;
 - b) să adopte strategii comune cu personalul de securitate al organizatorilor evenimentelor sportive pentru a face față incidentelor rasiste;
 - c) să identifice și să elimine broșuri, simboluri și banere rasiste, antisemite sau discriminatorii;
 - d) să intervină rapid pentru a opri comportamentul rasist;
10. invitați federațiile sportive și cluburile sportive:
 - a) să recunoască faptul că rasismul reprezintă o problemă importantă în domeniul sportului la toate nivelurile și să demonstreze în mod public angajamentul lor pentru combaterea acestuia;
 - b) să stabilească mecanisme interne de abordare a cazurilor de rasism și discriminare rasială;
 - c) să adopte și să pună în aplicare măsuri de autoreglementare, disciplinare și de sensibilizare;
 - d) să-și instruiască personalul de securitate cu privire la modul de prevenire și tratare adecvată a incidentelor rasiste pe terenul sportiv;
 - e) să refuze accesul la terenurile de sport persoanelor care distribuie sau au în posesie pliante, simboluri sau banere rasiste, antisemite sau discriminatorii;

- f) să susțină mișcările și inițiativele de promovare a sportului și toleranței, precum și proiectele educaționale și sociale din acest domeniu;
11. reamintiți sportivilor și antrenorilor:
 - a) să se abțină de la comportamentul rasist în orice circumstanțe;
 - b) să raporteze comportamentul rasist atunci când apare;
 12. reamintiți arbitrilor:
 - a) să reacționeze în mod corespunzător atunci când sportivii, personalul tehnic și / sau suporterii se angajează în gesturi sau expresii rasiste, prin impunerea de măsuri și sancțiuni adecvate;
 - b) să menționeze în raportul de arbitraj despre apariția incidentelor rasiste în timpul unui eveniment sportiv;
 13. încurajați organizațiile de suporterii:
 - a) să adopte coduri de conduită pentru suporterii, care să conțină clauze anti-rasism;
 - b) să organizeze activități de atragere a membrilor din medii minoritare;
 - c) să fie vigilenți cu privire la posibilele conținuturi rasiste pe site-urile și programele lor;
 14. să încurajeze oamenii politici și liderii de opinie să adopte o poziție fermă împotriva rasismului în sport;
 15. încurajați mass-media:
 - a) să se abțină de la reproducerea stereotipurilor rasiste în rapoartele lor;
 - b) să acorde atenția necesară imaginii pe care o conferă grupurilor minoritare în sport;
 - c) să prezinte rapoarte privind incidentele rasiste care au loc în timpul evenimentelor sportive și să facă publicitate sancțiunilor acordate infractorilor rasiști;
 16. încurajați sponsorii și industria de publicitate:
 - a) să evite prezentarea unei imagini stereotipice a sportivilor proveniți din medii minoritare;
 - b) să evite discriminarea sportivilor din medii minoritare.
- III. Construiți o coaliție împotriva rasismului în sport și, în acest scop:**
17. promovați cooperarea între toate părțile relevante, prin:
 - a) stabilirea și promovarea unor mecanisme de consultare;
 - b) adoptarea unui acord-cadru național, care să descrie sarcinile și responsabilitățile fiecărei părți implicate;
 18. promovați schimburile de bune practici prin:
 - a) crearea unui premiu de bună practică pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale în sport;
 - b) mandatarea organismului național anti-discriminare, prin crearea unei baze de date a bunelor practici privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului;
 19. asigurarea finanțării activităților sociale, educaționale și de informare pentru organizațiile neguvernamentale active în domeniul combaterii rasismului și a discriminării rasiale în sport.

EXPUNERE DE MOTIVE PENTRU RECOMANDAREA Nr. 12 A POLITICII GENERALE A ECRI, PRIVIND COMBATerea RASISMULUI ȘI DISCRIMINĂRII RASIALE ÎN DOMENIUL SPORTULUI

Introducere

1. Prezenta Recomandare de Politică Generală (în continuare: Recomandarea) se concentrează pe combaterea rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului. Este destinată să acopere toate sporturile, la nivel profesionist și amator, sporturile individuale și de echipă, precum și toate activitățile legate de sport în interiorul și în afara terenurilor de sport.
2. În scopul prezentei Recomandări, ECRI utilizează definiția sportului așa cum este ea cuprinsă în Carta Sportivă Europeană Revizuită¹, conform căreia: *"Sport" înseamnă toate formele de activitate fizică care, prin participare ocazională sau organizată, au scopul de a exprima sau de a îmbunătăți aptitudinile fizice și bunăstarea mentală, formând relații sociale sau obținând rezultate în competiții la toate nivelurile.*
3. Sportul poate fi un instrument puternic pentru promovarea coeziunii sociale și pentru transmiterea unor valori importante, cum ar fi comportamentul fair-play, respectul reciproc și toleranța, dar este și un domeniu în care rasismul și discriminarea rasială pot să prospere, ducând la pervertirea acestor valori.
4. În Recomandarea nr. 7 de Politică Generală privind legislația națională de combatere a rasismului și a discriminării rasiale, ECRI definește rasismul astfel: *"Rasismul" înseamnă convingerea că un motiv precum rasa², culoarea, limba, religia, naționalitatea sau originea națională sau etnică, justifică disprețul față de o persoană sau un grup de persoane sau noțiunea de superioritate a unei persoane sau a unui grup de persoane ".*
5. În conformitate cu mandatul său, ECRI se concentrează în prezenta Recomandare asupra cazurilor de intoleranță și discriminare pe motive de rasă, culoare, limbă, religie, naționalitate sau origine națională sau etnică. Cu toate acestea, ECRI este conștientă de faptul că intoleranța și discriminarea în domeniul sportului are loc și din alte motive sau dintr-o combinație de motive diferite, inclusiv sexul sau orientarea sexuală. Trebuie acordată atenție faptului că multe dintre recomandările conținute în acest text ar putea fi aplicate acestor alte motive, odată ce au fost făcute schimbările necesare (mutatis mutandis).
6. În cadrul activității sale de monitorizare a țării, ECRI a observat că rasismul și discriminarea rasială în sport se manifestă în multe forme diferite și că, de obicei, numai cele mai grave forme ale abuzului rasial în cele mai multe disciplinele sportive populare vin în atenția publicului larg. În plus, există și tendința de a trivializa acțiunile rasiste care au loc în timpul evenimentelor sportive. Prin urmare, această recomandare atrage, de asemenea, atenția asupra formelor mai ascunse de rasism și discriminare rasială în sport și oferă exemple concrete de practici și comportamente inacceptabile³. Există, de asemenea, dovezi convingătoare că rasismul și discriminarea rasială în sport depășesc comportamentul individual sau colectiv al fanilor sau cazurile izolate de gesturi

¹ Recomandarea Nr. R(92)13 REV privind Carta Europeană Sportului Revizuită, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 24 septembrie 1992 și revizuită la 16 mai 2001.

² *Deoarece toate ființele umane aparțin aceleiași specii, ECRI respinge teoriile bazate pe existența unor "rase" diferite. Cu toate acestea, în această Recomandare, ECRI folosește acest termen pentru a se asigura că acele persoane care sunt percepute în mod general și în mod eronat ca aparținând unei "alte rase" nu sunt excluse din protecția prevăzută de legislație".*

³ A se vedea punctele 12, 27 și 40 din Expunerea de Motive.

rasiste și remarci făcute, de exemplu, de sportivi, antrenori sau manageri de cluburi. De fapt, rasismul instituțional⁴ este întâlnit și în domeniul sportului. Prin urmare, această recomandare subliniază și problema asigurării egalității de șanse în ceea ce privește accesul la sport pentru toate persoanele, indiferent de rasă, culoare, limbă, religie, naționalitate sau origine națională sau etnică.

7. În conformitate cu mandatul ECRI, prezenta recomandare este adresată guvernelor tuturor statelor membre ale Consiliului Europei, care sunt responsabile de stabilirea unui cadru legal și politic eficient pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale în societate, în general și în domeniul sportului, în special. Este de datoria lor să se asigure că toate părțile relevante din acest domeniu, inclusiv autoritățile și organismele publice (printre altele, legiuitorul, sistemul judiciar, instituțiile pentru drepturile omului, inclusiv organismele naționale anti-discriminare, poliția, organele guvernamentale responsabile și port, instituțiile de învățământ și autoritățile locale) și organizațiile neguvernamentale (printre altele, federațiile sportive profesionale și de amatori, cluburile sportive, asociațiile sportive locale, sindicatele sportivilor, asociațiile de antrenori, uniunile de arbitri, organizațiile de suporterii, sponsorii și mass-media) vor lua măsuri eficiente împotriva rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului.

I. Asigurați șanse egale în ceea ce privește accesul la sport pentru toți și, în acest scop:

Paragraful 1 al Recomandării:

"Să adune informații despre situația și reprezentarea grupurilor minoritare în domeniul sportului, inclusiv colectarea de bune practici în acest domeniu".

8. Este important de menționat că grupurile minoritare sunt bine sau chiar suprareprezentate ca sportivi în anumite discipline sportive, în timp ce ele sunt, de obicei, subreprezentate în rândul personalului de conducere, administrativ și al antrenorilor. Acest lucru pare parțial determinat de stereotipurile rasiste privind capacitatea sportivă și competența profesională a sportivilor de origine minoritară. În plus, sportivii de origine minoritară au uneori probleme de a avansa în carieră, deoarece este dificil pentru ei să aibă acces la rețele informale compuse în esență din membri ai populației majoritare.
9. În activitatea de monitorizare a țării, ECRI se confruntă, totuși, cu faptul că în majoritatea țărilor și pentru cele mai multe discipline sportive nu există informații fiabile privind situația și reprezentarea grupurilor minoritare în sport. Acest lucru face foarte dificil pentru guverne să elaboreze răspunsuri juridice și politice adecvate pentru asigurarea egalității de șanse în accesul la sport pentru toți membrii societății. Prin urmare, ECRI încurajează punerea în funcțiune a cercetării în următoarele domenii:
 - Cercetarea privind condițiile de intrare/acces la practicarea organizată a sportului și a activității fizice și reprezentarea grupurilor minoritare în diferite discipline sportive;
 - Cercetarea dezvoltării carierei sportivilor proveniți din medii minoritare;
 - Anchete calitative și cantitative privind situația managerilor de sport care provin din medii minoritare;
 - Analize socio-demografice ale publicului larg în urma evenimentelor sportive.

⁴ Potrivit Raportului de anchetă al lui Stephen Lawrence, de către Sir William Macpherson de Cluny, 'rasismul instituțional' este "eșecul colectiv al unei organizații [publice] de a furniza un serviciu adecvat și profesionist oamenilor din cauza culorii, culturii sau originii lor etnice". Poate fi observat sau detectat în procese, atitudini și comportamente care constituie discriminare prin prejudecăți, ignoranță, neglijență și stereotipuri rasiste care dezavantajează minoritățile etnice.

10. Datele cantitative necesare pentru acest tip de cercetare, deseori, nu sunt ușor de obținut. Acest lucru se datorează faptului că o vastă majoritate a statelor membre ale Consiliului Europei nu colectează date defalcate pe motive precum originea națională, etnică, limba, religia și naționalitatea. Acesta este motivul pentru care ECRI recomandă în mod constant în rapoartele de monitorizare ale țărilor ca statele membre să colecteze astfel de date, pentru a monitoriza situația grupurilor minoritare și pentru a identifica posibilele modele de discriminare directă sau indirectă cu care se pot confrunta în diferite domenii ale vieții. ECRI subliniază că aceste domenii trebuie să includă și sportul.
11. În plus, trebuie depuse eforturi speciale pentru a identifica bunele practici existente, pentru promovarea egalității de șanse în ceea ce privește accesul la sport, cu scopul de a le implementa pe scară largă.

Paragraful 2 al Recomandării:

“Pentru a concepe măsuri juridice și politice adecvate”

12. Pe baza informațiilor colectate, ECRI invită guvernele să elaboreze și să adopte măsuri juridice și politice adecvate pentru a asigura egalitatea de șanse în ceea ce privește accesul la sport, printre care ar trebui să aibă un loc important crearea unui organism corespunzător pentru legislația de antidiscriminare. Recomandarea politică generală Nr. 7 a ECRI oferă îndrumări valoroase în acest sens și oferă o definiție a discriminării rasiale directe și indirecte. Pe lângă furnizarea acestor definiții, aceasta enumeră elementele cheie pe care o legislație antidiscriminare ar trebui să le conțină, inclusiv interzicerea discriminării în toate domeniile vieții atât în sectorul public, cât și în cel privat, precum și posibilitatea de a adopta măsuri speciale temporare pentru membrii grupurilor defavorizate.
13. Condițiile de admitere într-un club sportiv trebuie să includă interzicerea discriminării rasiale; cercetarea și recrutarea sportivilor; recrutarea personalului de conducere, administrativ și de coaching; precum și dezvoltarea carierei sportivilor și a personalului de conducere, administrativ și de antrenori. Interzicerea discriminării rasiale ar trebui să se aplice atât sportului amator, cât și în sportul profesionist. De asemenea, este important să fim vigilenți împotriva traficului de persoane și exploatării, în special a tinerilor sportivi.
14. Pentru a combate în mod activ practicile rasiste și discriminatorii în ceea ce privește accesul la sport, ECRI recomandă statelor membre să promoveze adoptarea unor politici de egalitate între organismele de conducere a sportului și organizațiile sportive. Autoritățile publice cu responsabilități în domeniul sportului (de exemplu, ministerele de sport, instituțiile de învățământ, autoritățile locale) ar trebui să fie obligate să promoveze egalitatea, inclusiv în ceea ce privește accesul la sport. Organizațiile sportive private ar trebui să fie asistate în dezvoltarea politicilor privind egalitatea de șanse, oferindu-le orientări și informații privind cele mai bune practici în acest domeniu, care ar putea fi, de exemplu, dezvoltate și colectate de către organismele naționale anti-discriminare⁵.
15. Educația fizică în școală trebuie utilizată atât pentru a crește interesul copiilor în sport, cât și pentru a spori gradul de conștientizare a acestora despre rasism și discriminarea rasială, în toate manifestările sale. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, subliniind importanța promovării toleranței și nediscriminării în programele de învățământ fizic sau prin încurajarea profesorilor și antrenorilor din domeniul sportului să promoveze includerea copiilor de origine minoritară.
16. În unele țări există un anumit număr de bariere juridice și administrative în calea participării persoanelor care nu sunt cetățeni la concursurile sportive locale și naționale. În consecință, atât cluburile sportive profesioniste, cât și cele de

⁵ Sarcinile și responsabilitățile organismelor naționale anti-discriminare sunt descrise mai detaliat la punctul 47 din Expunerea de Motive.

amatori, sunt uneori reticente să admită persoanele care nu posedă cetățenia țării respective. ECRI este preocupată de faptul că acest lucru poate provoca probleme tinerilor imigranți, ale căror sentimente de respingere ar putea să le împiedice în mod serios integrarea în societatea gazdă.

17. Sportul poate fi un instrument puternic pentru promovarea integrării și ca atare, ECRI încurajează guvernele să adopte programe de integrare cu o dimensiune sportivă. Un accent deosebit ar trebui pus pe implicarea copiilor din medii minoritare în activitățile sportive, atât la școală, cât și la cluburile sportive profesionale și de amatori. În ceea ce privește în special sportul de echipă, ECRI favorizează echipe mixte, mai degrabă decât echipe formate dintr-un anumit grup, pentru a preveni excluderea și segregarea.

Paragraful 3 al Recomandării:

Rolul autorităților locale în asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește accesul la sport

18. Apropierea dintre autoritățile locale și comunitatea lor le conferă acestora un rol esențial în asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește accesul la sport. Promovarea egalității în sport poate, în mod firesc, să completeze eforturile de promovare a integrării sociale și culturale în comunitatea respectivă.
19. Autoritățile locale sunt cele mai în măsură să identifice problemele și nevoile grupurilor minoritare, să le încurajeze și să le sprijine în participarea la sport. Pentru aceasta, trebuie să stabilească legături strânse cu grupurile minoritare, consultându-le în mod regulat și invitându-le să participe la lucrările consiliilor sportive locale. Barierele existente în calea participării grupurilor minoritare în sport ar trebui abordate în acest cadru.
20. Pe lângă asigurarea participării grupurilor minoritare în mecanismele formale de consultare, autoritățile locale trebuie să caute dialog și parteneriat cu o gamă mai largă de organizații, inclusiv cluburi sportive, asociații ale migrantilor, organizații minoritare și mass-media minoritare. În mod ideal, această implicare ar trebui să conducă la proiecte concrete la nivel de bază care să promoveze participarea grupurilor minoritare în sport.
21. Mai exact, autoritățile locale ar trebui să promoveze și să dezvolte practica sportului în zonele în care există diverse tensiuni în cadrul comunității. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, prin îmbunătățirea disponibilității și atractivității facilităților sportive din vecinătatea în cauză și prin promovarea implicării persoanelor care provin din medii diferite la evenimente sportive.
22. Autoritățile locale joacă, de asemenea, un rol important în consilierea și sprijinirea partenerilor în sport și a cluburilor sportive locale în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a programelor de șanse egale, inclusiv prin a oferi pregătire specială în domeniul egalității în drepturi pentru personalul lor, prin care să furnizeze informații privind programele de recrutare care să includă grupurile minoritare.
23. Autoritățile locale trebuie, de asemenea, să organizeze evenimente sportive și culturale care să reunească oameni de diferite origini etnice, precum și să le sporească interesul pentru practicarea sportului.

Paragraful 4 al Recomandării:

Rolul federațiilor sportive și al cluburilor sportive în asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește accesul la sport

24. Federațiile și cluburile sportive pot avea o funcție importantă ca model de urmat, dacă prezintă un angajament real de combatere a rasismului și de asigurare a egalității de șanse de acces în cadrul propriilor rânduri. În practică, ele creează într-o mare măsură condițiile în care se practică sportul. Ei recrutează

sportivi și alte persoane din domeniul sportului și le însoțesc îndeaproape în întreaga lor carieră profesională sau de amator. Prin urmare, este extrem de important ca federațiile și cluburile sportive să adopte, în statutele și regulile lor, principiile diversității și egalității de șanse, care nu numai că ar trebui să rămână la nivelul de intenție, ci și să se traducă în acțiuni concrete.

25. Măsurile care trebuie adoptate în acest sens ar trebui să includă informarea scouterilor și agenților de recrutare despre regulile diversității și egalității de șanse ale organizației; să se asigure că panourile de recrutare mențin, pe cât posibil, un echilibru etnic; să ofere personalului implicat o pregătire regulată privind egalitatea; să le ofere politici pentru diversitate și egalitate de șanse un loc important în manualele lor de personal; să furnizeze o pregătire specială pentru personalul sportiv din medii minoritare subreprezentat în disciplina lor sportivă; să ofere asistență de mentorat pentru persoanele din medii minoritare; și să aloce și/sau să solicite subvenții pentru a dezvolta și organiza activități cu grupuri minoritare.
26. În același timp, federațiile și cluburile sportive ar trebui să încurajeze și mai multă diversitate printre spectatori și suporter. În anumite discipline sportive, discrepanța dintre numărul mare de sportivi proveniți din minorități și lipsa de minorități în rândul publicului este izbitoare și, prin urmare, ECRI încurajează adoptarea măsurilor de atragere a suporterilor din diferite medii minoritare la evenimente sportive.

II. Combateți rasismul și discriminarea rasială în sport și, în acest scop:

Paragraful 5 al Recomandării:

“Asigurați-vă că există o legislație generală și specifică împotriva rasismului și a discriminării rasiale în sport”

27. Cele mai multe state membre ale Consiliului Europei dispun de prevederi legale împotriva rasismului și a discriminării rasiale. Aceste dispoziții legale iau, de obicei, forma unor clauze generale de combatere a discriminării în textele constituționale sau fac parte dintr-un corp de lege antidiscriminare sau alt text juridic care acoperă multe domenii ale vieții. Cu toate acestea, aceste prevederi nu sunt întotdeauna suficiente pentru combaterea cu succes a rasismului și a discriminării rasiale în sport, deoarece părțile implicate nu sunt adesea conștiente de existența lor și nu știu cum sunt relevante pentru munca lor zilnică. Prin urmare, este important să existe, dacă este necesar, dispoziții speciale împotriva rasismului și a discriminării rasiale în toate reglementările și legile sportive relevante.
28. Cel mai important, legea trebuie să ofere o definiție clară a rasismului și a discriminării rasiale care ar trebui să se aplice în domeniul sportului. Formele specifice de rasism și discriminare rasială în sport trebuie, de asemenea, să fie, dacă este necesar, interzise de reglementările și legile în materie de sport. În acest sens, ar trebui să se aplice definițiile cuprinse în Recomandarea de Politică Generală Nr. 7 a ECRI privind legislația națională de combatere a rasismului și a discriminării rasiale. Aceste definiții sunt în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia discriminarea este un tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. Aplicată în domeniul sportului, comportamentul care trebuie interzis ar trebui să includă un tratament diferențiat nejustificat în ceea ce privește remunerarea, condițiile de angajare și dezvoltarea carierei, "stivuirea" (practică discriminatorie în sporturile de echipă, având efectul practic că sportivii din minoritate se găsesc rar în rezultatele sau pozițiile de control ale jocului) și discriminarea în selecția și nominalizarea pentru competițiile sportive⁶.

⁶ Discriminarea în ceea ce privește accesul la sport este abordată la punctul 2 al prezentei Recomandări.

29. Aceste tipuri de cazuri de discriminare rasială în sport, de obicei, primesc o atenție limitată din partea factorilor de decizie și a legiuitorilor la nivel național, iar ECRI dorește să atragă atenția asupra acestor fenomene. Această lipsă de atenție se datorează, într-o anumită măsură, faptului că în majoritatea statelor membre ale Consiliului Europei lipsesc cercetări cuprinzătoare privind discriminarea rasială în sport.
30. Situația este puțin diferită în ceea ce privește incidentele de violență rasistă și de exprimare rasistă la evenimentele sportive, care, în mod mai recent, au primit mai multă atenție, în special în fotbal. În acest context, ECRI dorește să atragă atenția asupra faptului că rasismul este prezent și în alte discipline sportive, dar că înțelegerea acestor aspecte nu este încă dezvoltată îndeajuns în multe dintre ele. Acest lucru este valabil mai ales pentru sporturile de amatori, dar și pentru sporturile profesionale din ligile inferioare.
31. Atunci când aceste probleme au fost abordate, inițiativele de combatere a rasismului în sport s-au concentrat adesea, în principal, pe comportamentul fanilor și mai ales pe huliganism, chiar dacă nu toți huliganii sau membrii grupurilor de fani radicali sunt în mod necesar rasiști. Este important să recunoaștem că actele rasiste sunt de asemenea comise de sportivi, antrenori și alți membri ai personalului sportiv, precum și de fani obișnuiți. Cu toate acestea, trebuie acordată o atenție deosebită activității grupurilor extremiste neonaziste și de dreapta, care uneori utilizează evenimente sportive pentru recrutarea de noi membri.
32. În ceea ce privește comportamentul rasist din partea fanilor care nu fac parte din grupurile organizate, ECRI a observat o anumită reticență de a interveni din partea poliției și a personalului de securitate existent, inclusiv a stewardzilor sportivi. De fapt, o anumită impunitate pare să domnească în ceea ce privește exprimarea rasistă pe multe terenuri sportive. ECRI este profund îngrijorată de acest lucru, deoarece transmite un mesaj negativ societății în ansamblu și riscă să facă rasismul în sport și, prin urmare, și rasismul în general, banal și normal. Prin urmare, ECRI respinge categoric orice încercare de a justifica sau trivializa astfel de acte sub pretextul că evenimentele la care au loc sunt extrem de emoționale. Trebuie să fie clar că "Ceea ce este ilegal în afara stadionului este, de asemenea, ilegal în interiorul stadionului".
33. Prin urmare, ECRI dorește să atragă atenția guvernelor asupra orientărilor cuprinse în Recomandarea de Politică Generală Nr. 7. În acest document, ECRI recomandă guvernelor că legea ar trebui să penalizeze următoarele fapte, atunci când sunt comise în mod intenționat:
- a) incitare la violență, ură sau discriminare,
 - b) insulte publice și defăimare sau
 - c) amenințări adresate unei persoane sau a unei grupări de persoane pe motive de rasă, culoare, limbă, religie, naționalitate sau origine națională sau etnică;
 - d) expresia publică, cu scop rasist, a unei ideologii care pretinde superioritatea sau care depreciază sau denigrează o grupare de persoane pe baza rasei, culorii, limbii, religiei, naționalității sau originii lor naționale sau etnice;
 - e) negarea, trivializarea, justificarea sau condonarea, cu scop rasist, a infracțiunilor de genocid, a crimelor împotriva umanității sau a crimelor de război;
 - f) difuzarea publică sau distribuția publică sau producția sau stocarea destinată diseminării publice sau distribuției publice, cu scop rasial, a materialelor scrise, picturale sau a altor materiale care conțin manifestări care fac obiectul punctelor 33 a), b), c), d) și e);

- g) crearea sau conducerea unui grup care promovează rasismul; sprijin pentru un astfel de grup; și participarea la activitățile sale cu intenția de a contribui la infracțiunile prevăzute la paragraful 33 a), b), c), d), e) și f);
- h) discriminare rasială în exercitarea funcției publice sau a ocupației avute.
34. ECRI este conștientă de faptul că legea ar putea să nu împiedice diseminarea ideilor rasiste în moduri mai ascunse, insidioase, în și în jurul terenurilor sportive. Cu toate acestea, ECRI este de părere că instruirea specială a poliției și a personalului de securitate, inclusiv a stewarzilor, îi va ajuta să identifice și să combată mai multe forme ascunse de rasism.
35. În anumite discipline sportive populare, violența spectatorilor prezintă o problemă serioasă. ECRI sprijină cu tărie instrumentele și mecanismele de cooperare dezvoltate pentru combaterea violenței la evenimentele sportive, cum ar fi Convenția Europeană privind Violența și Comportamentul Neadecvat al Spectatorilor la Evenimentele Sportive⁷ și Comitetul Permanent al acesteia, deoarece aceste instrumente valoroase pot fi folosite și pentru a combate violența motivată rasial pe terenul de sport. Cu toate acestea, trebuie întotdeauna să se facă o distincție clară între comportamentul violent care este motivat de rasism și cel care nu este. Această distincție este importantă, deoarece ECRI consideră că, pentru toate infracțiunile comise în domeniul sportului, motivația rasistă ar trebui să constituie o circumstanță agravantă în cadrul procedurilor judiciare.
36. În afara terenului de sport, există un alt forum în care rasismul în domeniul sportului poate să prospere, și anume internetul. Prin urmare, ECRI recomandă ca legislația să acopere și infracțiunile rasiste comise prin intermediul internetului. Recomandarea de Politică Generală Nr.6 a ECRI⁸ și Protocolul Adițional la Convenția privind criminalitatea informatică⁹ oferă orientări foarte utile în acest sens.
37. ECRI consideră că existența unor căi de atac efective pentru victimele rasismului și discriminării rasiale în sport este de o importanță majoră. Acestea ar trebui să includă căi de atac civile și penale în fața instanțelor, dar și posibilitatea de a depune plângeri la organele disciplinare sau comisiile organelor de conducere sportive sau la organismele naționale anti-discriminare. Sancțiunile și amenziile impuse ca urmare a unor astfel de proceduri ar trebui să aibă un efect suficient de descurajator, precum să aibă și o dimensiune educațională.
38. În acest context, ECRI ar dori, de asemenea, să sublinieze că organizațiile și cluburile sportive, precum și proprietarii de terenuri sportive și autoritățile publice au o responsabilitate specială în menținerea mediului sportiv fără rasism și discriminare rasială. Prin urmare, legiuitorul ar trebui să prevadă sancțiuni și/sau alternative adecvate, dacă aceștia nu iau măsurile necesare pentru prevenirea și combaterea violenței rasiste sau a comportamentului necorespunzător în timpul și în legătură cu evenimentele sportive.
39. Un mijloc eficace de prevenire și de control al unui astfel de comportament este instalarea camerelor audio-vizuale video și a sistemelor CCTV (Televiziune pe Circuit Închis) pe terenul sportiv. De aceea, reglementările de securitate ar trebui să prevadă posibilitatea utilizării acestora pentru a documenta abuzuri de tip rasist.

⁷ Convenția Europeană privind Violența și Comportamentul Necorespunzător al Spectatorilor în Cadrul Evenimentelor Sportive și, în special, la Meciurile de Fotbal - Tratatul European, Seria Nr. 120, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 19 august 1985.

⁸ Recomandarea de Politică Generală nr.6 a ECRI, privind combaterea difuzării materialelor rasiste, xenofobe și antisemite prin intermediul internetului.

⁹ Protocolul Adițional la Convenția privind criminalitatea informatică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă sau xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice, Tratatul European Seria nr. 189, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 ianuarie 2003.

Paragraful 6 al Recomandării:

"Să se asigure că legislația care vizează prevenirea și sancționarea infracțiunilor rasiste în domeniul sportului este pusă în aplicare în mod eficient."

40. Legislația cuprinzătoare împotriva rasismului și a discriminării rasiale este importantă, dar rămâne fără valoare dacă nu este implementată eficient.
41. Legile și reglementările din domeniul sportului ar trebui, prin urmare, să conțină linii directoare clare și cuprinzătoare privind modul de recunoaștere a actelor rasiste. Potrivit ECRI, interzicerea comportamentului rasist include insulte rasiste și scandări, aruncarea de banere și simboluri rasiste și purtarea, distribuirea și vânzarea de banere rasiste, antisemite și discriminatorii, simboluri, steaguri, pliante sau imagini.
42. În același timp, regulile și reglementările din domeniul sportului trebuie să prevadă instituirea unor mecanisme de raportare și tratare a incidentelor rasiste în timpul și în legătură cu evenimentele sportive. De exemplu, pot fi adoptate protocoale speciale, care să stabilească responsabilitățile exacte ale arbitrilor, ofițerilor de securitate, stewarzilor și poliției, atunci când apar incidente rasiste.
43. După cum s-a menționat deja în alte părți ale prezentei recomandări, nu există informații complete privind numărul incidentelor rasiste din domeniul sportului. Această lipsă de informații se referă la toate disciplinele sportive din aproape toate statele membre ale Consiliului European. Acest lucru face foarte dificilă crearea unei imagini reale a situației. În consecință, trebuie instalate sisteme de monitorizare a rasismului, în conformitate cu cerințele legale naționale, care ar trebui să fie gestionate de autoritățile de aplicare a legii, de exemplu, în cooperare cu organizațiile sportive, cluburile și ONG-urile specializate.
44. Pentru a asigura o înregistrare și monitorizare eficientă a incidentelor rasiste și pentru ca investigațiile poliției să fie efectuate într-o manieră temeinică și satisfăcătoare și ofițerii de aplicare a legii să nu ignore motivația rasistă a infracțiunilor obișnuite, ECRI pledează pentru o definiție amplă a "incidentului rasist" așa cum figurează în Recomandarea de Politică Generală Nr. 11, care este "orice incident ce poate fi perceput a fi rasist de către victimă sau de orice altă persoană"¹⁰.
45. Un incident rasist trebuie să fie strict distins de o infracțiune rasistă și poate servi doar ca punct de plecare pentru investigațiile ulterioare ale autorităților împuternicite cu aplicarea legii.
46. Urmărirea acțiunilor de rasism și discriminare rasială în domeniul sportului poate fi îmbunătățită în continuare prin oferirea de formări direcționate către persoanele implicate în sistemul judiciar, inclusiv al poliției, al procurorilor și al judecătorilor, în vederea sporirii cunoștințelor despre rasism în sport și modul în care astfel de acte pot fi efectiv urmărite penal. Această formare ar trebui să includă, de asemenea, măsuri pentru a încuraja victimele actelor rasiste să depună plângeri.
47. Organele naționale anti-discriminare, descrise de ECRI în Recomandarea de Politică Generală Nr. 2 privind organismele specializate de combatere a rasismului, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței la nivel național, pot de asemenea juca un rol foarte important. În funcție de mandatul lor, acestea pot oferi victimelor informații cu privire la drepturile lor, le pot acorda consultanță juridică, pot efectua investigații, pot negocia aranjamente financiare și pot conduce medierea, pot lua decizii oficiale sau le pot asista în procedurile judiciare obișnuite.

¹⁰ Această definiție inclusă în Recomandarea de Politică Generală Nr. 11 este extrasă din raportul de cercetare al lui Stephen Lawrence din 1999, adresat de Sir William Macpherson de Cluny (Cm 4262, capitolul 47, paragraful 12)

Paragraful 7 al Recomandării:

"Organizarea și finanțarea campaniilor de sensibilizare anti-rasism"

48. Una dintre problemele majore pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale în sport este lipsa de conștientizare a existenței acestor fenomene și a gravității lor. De fapt, există doar câteva țări și câteva discipline sportive unde această problemă este recunoscută și abordată și chiar și atunci când se face, măsurile de sensibilizare se adresează în principal comportamentului rasist al fanilor. În schimb, ECRI este convinsă că ar trebui create campanii anti-rasism pentru a aborda toate formele existente de rasism și discriminare rasială în sport, așa cum este descris în părțile anterioare ale acestei Recomandări.
49. Guvernele trebuie fie să organizeze sau să coordoneze aceste campanii de sensibilizare, fie să ofere fonduri suficiente pentru ca acestea să fie realizate de alte părți relevante din acest domeniu, inclusiv de federațiile sportive internaționale, organizațiile europene, federațiile și cluburile sportive naționale, instituțiile de învățământ, organisme naționale anti-discriminare, organizații minoritare și ONG-uri anti-rasism.

Paragraful 8 al Recomandării:

Autoritățile locale

50. Autoritățile locale trebuie să adopte planuri de acțiune privind egalitatea sau anti-rasismul, stabilind o strategie și măsuri concrete pentru integrarea luptei împotriva rasismului și a discriminării rasiale în toate activitățile lor.
51. În ceea ce privește domeniul sportului, măsurile concrete trebuie discutate mai întâi în cadrul organismelor locale care se ocupă de sport, reunind politicienii, funcționarii publici, organizațiile sportive, cluburile sportive, proprietarii de terenuri sportive, precum și reprezentanții societății civile, inclusiv grupurile minoritare.
52. Un accent deosebit trebuie pus pe încurajarea și sprijinirea mișcărilor și inițiativelor de promovare a toleranței și sportivității, precum și a proiectelor educaționale și sociale.
53. Autoritățile locale au, de asemenea, responsabilitatea de a se asigura că forțele de poliție locale primesc o pregătire adecvată în ceea ce privește tratarea incidentelor rasiste din interiorul și din jurul terenurilor de sport.

Paragraful 9 al Recomandării:

Poliția

54. Poliția joacă un rol esențial în prevenirea și reacția la incidente rasiste atât în interiorul, cât și în afara terenurilor de sport. De aceea, ofițerii de poliție trebuie să fie instruiți în mod regulat cu privire la modalitățile cele mai bune de a face față incidentelor rasiste și la cum să îi identifice pe făptașii lor.
55. Pentru a preveni și a răspunde la incidentele rasiste legate de evenimentele sportive, poliția trebuie să colaboreze strâns cu personalul de securitate al organizatorilor acestor evenimente. Condițiile practice ale acestei cooperări pot fi stabilite prin acorduri speciale între poliție și organizatori.
56. În plus, poliția trebuie să asiste organizatorii evenimentelor sportive în lupta împotriva rasismului și a discriminării rasiale, furnizându-le în prealabil informații relevante privind securitatea, colectând dovezile necesare și identificând făptuitorii de acte rasiste și consemnând incidentele rasiste în documentele poliției.

Paragraful 10 al Recomandării:

Federațiile și cluburile sportive

57. În cadrul monitorizării făcute țărilor, ECRI a observat o anumită atitudine de negare din partea anumitor federații și cluburi sportive în ceea ce privește existența rasismului și a discriminării rasiale în cadrul disciplinei sportive specifice fiecăreia. Există desigur excepții notabile, dar nivelul mediu al angajamentului public de combatere a acestor fenomene este destul de scăzut printre acești factori cheie în domeniul sportului. Aceasta se întâmplă din multe de motive, dintre care un rol considerabil îl joacă temerile de a distruge imaginea pozitivă a sportului. ECRI poate înțelege aceste temeri, dar ar dori să sublinieze faptul că, dacă nu este combătut, rasismul este capabil să-și dezvolte pe deplin puterea coruptă, împiedicând astfel imaginea sportului și subminând însăși valorile sale.
58. Federațiile și cluburile sportive trebuie, prin urmare, să adopte o abordare preventivă pentru combaterea acestui fenomen periculos, inclusiv prin stabilirea de mecanisme interne de tratare a cazurilor de rasism și discriminare rasială și prin adoptarea și punerea în aplicare a măsurilor de autoreglementare, disciplinare și sensibilizare.
59. În ceea ce privește mecanismele interne de tratare a cazurilor de rasism și discriminare rasială, federațiile și cluburile sportive ar trebui să numească o persoană responsabilă de combaterea rasismului și a discriminării rasiale în cadrul propriilor structuri interne. Mai mult, aceștia trebuie să dezvolte proceduri și să încheie acorduri pentru a promova schimbul de informații legate de incidentele rasiste.
60. În ceea ce privește măsurile de autoreglementare, cluburile și federațiile sportive trebuie să includă clauze anti-rasism și egalitate în regulamentele lor statutare. Acestea trebuie să elaboreze coduri de conduită care să menționeze în mod clar angajamentul lor de a promova egalitatea și de a combate discriminarea, pe care să le distribuie întregului personal, voluntarilor, antrenorilor și oficialilor din sport. Acestea trebuie să organizeze sesiuni de formare și sesiuni de sensibilizare periodică pentru personalul cheie, voluntari, antrenori și oficiali sportivi. În plus, acestea ar trebui să ofere antrenorilor și arbitrilor orientări clare cu privire la modul de abordare a comportamentului rasist și discriminatoriu.
61. În ceea ce privește măsurile disciplinare, aceștia trebuie să expulzeze infractorii rasiști de pe stadioane, să le anuleze biletele de meci pe sezon, să pronunțe interzicerea pe stadioane a infractorilor persistenti și să informeze poliția. În cazuri grave de rasism comise de sportivi, antrenori sau fani, arbitrii trebuie să poată întrerupe evenimentele sportive, iar federațiile sportive trebuie să poată impune amenzi sau să retragă puncte de la sportivul sau clubul sportiv în cauză și/sau să decidă că viitoarele competiții sportive să se țină fără spectatori.
62. În ceea ce privește măsurile de sensibilizare, cluburile și federațiile sportive trebuie să publice în programele distribuite la concursuri sportive anunțuri care să nu tolereze rasismul, să condamne scandările de tip rasist sau să afișeze simboluri și saluturi extremiste și să ia măsurile corespunzătoare. În plus, la stadion ar trebui să se facă anunțuri regulate împotriva rasismului și xenofobiei, pe tabela de marcaj și prin microfon, să se afișeze banere anti-rasism în timpul evenimentelor sportive și, dacă este posibil, să se organizeze zile speciale împotriva rasismului. În cele din urmă, acestea trebuie să integreze mesajul antirasist în strategia lor de comunicare (de exemplu, pe paginile de internet, în programele de joc, în revistele pentru fani, pe panourile publicitare).
63. În plus, față de aceste măsuri de autoreglementare, disciplinare și de sensibilizare, acestea trebuie să-și antreneze personalul de securitate, inclusiv stewarzii, în cum să prevină și să facă față în mod adecvat incidentelor rasiste de pe terenul sportiv. O parte din această pregătire trebuie să fie și modul de

recunoaștere a comportamentului rasist, inclusiv a formelor simbolice de rasism (de exemplu, simbolurile neonaziste).

64. Personalul de securitate trebuie instruit să refuze accesul la terenul de sport persoanelor care afișează sau poartă pliante, simboluri sau banere rasiste, antisemite sau discriminatorii. De asemenea, acestea trebuie să împiedice distribuirea și vânzarea de materiale rasiste pe sau în apropierea terenului de sport.
65. În cele din urmă, informațiile privind incidentele rasiste din timpul evenimentelor sportive trebuie să fie aduse la cunoștința șefului securității și/sau poliției, care trebuie să ofere acestor incidente o monitorizare adecvată și să elaboreze o evidență a incidentelor rasiste pentru fiecare eveniment sportiv.

Paragraful 11 al Recomandării:

Sportivii și antrenorii

66. Sportivii și antrenorii sunt adesea în centrul atenției publicului. Ei sunt luați ca model de către tineri și bătrâni și, prin urmare, trebuie să se abțină întotdeauna de a afișa un comportament rasist. În același timp, aceștia trebuie, de asemenea, să raporteze un astfel de comportament atunci când e cazul și să îl aducă în atenția organismelor de conducere sportive, astfel încât să se poată lua măsurile adecvate.
67. În acest context, ECRI dorește să recunoască și să salute angajamentul personal al anumitor sportivi în combaterea rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului.

Paragraful 12 al Recomandării:

Arbitrii

68. Arbitrii au responsabilități speciale atunci când apar incidente rasiste pe terenul de sport. Este de datoria lor să protejeze sportivii de abuzul rasist pe terenul de sport în timpul competițiilor. Pentru a putea reacționa în mod adecvat atunci când sportivii și/sau suporterii folosesc gesturi sau expresii rasiste, trebuie să fie capabili să identifice comportamentul rasist, așa cum este descris în paragraful 40 al acestei Expuneri de Motive. Pentru aceasta, trebuie să urmeze un curs de formare specială pentru a-și îmbunătăți cunoștințele despre problema rasismului și a discriminării rasiale. În plus, aceștia ar trebui să fie familiarizați cu politicile anti-rasism și de egalitate de șanse ale organelor de conducere sportive și ale cluburilor implicate într-o anumită competiție.
69. În cazul unui incident rasist sau discriminatoriu, arbitrul trebuie să reacționeze prompt și să ia toate măsurile necesare pentru a pune capăt acestor situații. În ceea ce privește în special scandările sau cântecele de tip rasist al spectatorilor în timpul unui eveniment sportiv, o circulară a Direcției Generale pentru Securitate și Politică de Prevenire din Belgia¹¹ oferă îndrumări foarte valoroase și solicită arbitrilor să răspundă în felul următor la astfel de incidente:
 - a) trebuie să convoace cei doi căpitani ai echipei;
 - b) trebuie să informeze căpitani cu privire la intenția lor de a face apel prin intermediul crainicului de la stadion;
 - c) trebuie să ceară sprijinul căpitanilor pentru liniștirea spectatorilor;
 - d) trebuie să convoace administratorii terenului de sport și să le solicite să apeleze la spectatori prin intermediul crainicului de stadion;
 - e) trebuie să decidă dacă se poate continua jocul.

¹¹ Circulara nr. 40 a Direcției Generale pentru Securitate și Politică de Prevenire din Belgia din 14 decembrie 2006, conținând directive împotriva cuvintelor și sloganelor jignitoare, rasiste și discriminatorii care au fost scandate în timpul meciurilor de fotbal.

Dacă, în ciuda acestor măsuri, comportamentul este repetat, Circulara prevede că arbitrii trebuie să procedeze în felul următor:

- a) aceștia trebuie să ia decizia de a întrerupe temporar jocul;
 - b) trebuie să ceară echipelor să meargă la vestiare;
 - c) trebuie să ceară persoanelor responsabile de terenul sportiv să facă o contestație prin intermediul crainicului de stadion;
 - d) trebuie să reia jocul după zece minute;
 - e) trebuie să oprească meciul dacă comportamentul se repetă, în ciuda unei prime întreruperi momentane și după consultarea personalului de securitate și a poliției.
70. De asemenea, arbitrul trebuie să impună sancțiuni adecvate pentru incidentele rasiste care au loc între sportivi. De exemplu, în fotbal, prin acordarea cartonașului galben sau roșu jucătorului care a comis ofensa.
71. Toate incidentele rasiste și reacțiile arbitrilor la acestea trebuie să fie menționate în rapoartele de arbitraj. Aceste rapoarte, care sunt de obicei centralizate la sindicatele de arbitri corespunzătoare, trebuie folosite, de asemenea, pentru a monitoriza incidentele rasiste pe terenul sportiv.

Paragraful 13 al Recomandării:

Organizațiile de suporteri

72. Organizațiile sportive și cluburile trebuie să aprecieze legăturile cu suporterii lor. Iubirea și entuziasmul acestora pentru sport fac din multe evenimente sportive o experiență unică, dar nu trebuie uitat că unii fani manifestă și comportamente rasiste la astfel de ocazii. Un mijloc eficace de combatere a unui astfel de comportament este includerea clauzelor anti-rasism în regulamentele susținătorilor, care stabilesc atât obligațiile clubului față de suporterii săi, cât și obligațiile suporterilor față de club și definesc în mod clar drepturile și îndatoririle fiecărei părți.
73. În acest context, organizațiile de susținători trebuie încurajate să ia măsuri de a atrage și membri din medii minoritare și să fie vigilenți cu privire la posibilele conținuturi rasiste pe site-urile și revistele lor.
74. În final, normele lor interne trebuie să prevadă și proceduri de excludere din organizația lor a membrilor care au fost implicați în acte rasiste sau discriminatorii.

Paragraful 14 al Recomandării:

Reprezentanții politicului și liderii de opinie

75. ECRI consideră, de asemenea, că este foarte important ca reprezentanții politicului și liderii de opinie să adopte o poziție fermă împotriva rasismului în sport. În special, ECRI ar dori să reamintească politicianilor că nu trebuie să încerce să trivializeze problema sau chiar să încerce să obțină câștiguri electorale făcând remarci rasiste despre grupurile minoritare.

Paragraful 15 al Recomandării:

Mass-media

76. Mass-media are o poziție unică în societate și are o influență importantă asupra atitudinilor oamenilor. Reprezentările în media ale diferitelor grupuri din societate, modul în care jurnaliștii descriu relațiile dintre aceste grupuri și modul în care aceștia prezintă evenimentele, pot, în unele cazuri, să consolideze stereotipurile și prejudecățile. Acest lucru este valabil în special în domeniul sportului.

77. Autoritățile naționale trebuie, prin urmare, să încurajeze mass-media, să acorde atenție imaginii pe care o transmit grupurilor minoritare în domeniul sportului, fără a încălca însă independența editorială.
78. În special, mass-media trebuie să evite raportarea comportamentului sportivului sau a mulțimii într-o manieră care ar putea favoriza confruntarea. În același timp, jurnaliștii din domeniul sportului trebuie să acorde o atenție deosebită pentru a evita agitația sentimentelor xenofobe sau rasiste în comentariile lor la fața locului.
79. ECRI este conștientă de faptul că mass-media poate juca un rol foarte important în combaterea rasismului în sport, de exemplu, atunci când atrage atenția asupra apariției incidentelor rasiste pe terenuri sportive, le pune în contextul potrivit și, ulterior, face publice și sancțiunile suportate de infractorii rasiști. ECRI recunoaște și salută rolul pozitiv pe care îl joacă anumite mijloace mass-media și jurnaliști în lupta împotriva rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului.

Paragraful 16 al Recomandării:

Sponsorii și industria de publicitate

80. ECRI este preocupat de imaginea uneori foarte stereotipică pe care industria de publicitate o acordă sportivilor din mediile minoritare. Există, de asemenea, unele dovezi conform cărora sportivii proveniți din medii minoritare atrag uneori un interes mai redus din partea sponsorilor și/sau primesc acorduri de sponsorizare mai puțin avantajoase decât cele ale omologilor lor din majoritatea populației.

III. Construiți o coaliție împotriva rasismului în sport și, în acest scop:

Paragraful 17 al Recomandării:

"Să promoveze cooperarea între toți factorii relevanți"

81. Guvernele trebuie să promoveze cooperarea dintre toți factorii relevanți din acest domeniu, inclusiv ministerele educației și sportului, federațiile sportive naționale și internaționale, cluburile sportive, sportivii, sindicatele antrenorilor și arbitrilor, organizațiile de suporteri, autoritățile locale, instituțiile de învățământ, organismele naționale anti-discriminare, organizații ale minorităților, ONG-uri de sport și anti-rasism, sponsori și mass-media.
82. De fapt, în unele state membre ale Consiliului Europei, în acest scop au fost deja adoptate planuri naționale de acțiune pentru promovarea toleranței și fair play-ului și pentru eliminarea discriminării. ECRI salută astfel de eforturi și face apel ca și alte state membre să urmeze exemplul lor.
83. Aceste planuri de acțiune trebuie să fie însoțite de acorduri-cadru la nivel național, subliniind responsabilitățile și sarcinile fiecărui partener de cooperare. Astfel de acorduri dau un angajament mai mare angajamentului lor de combatere a rasismului și a discriminării rasiale și, pe termen mai lung, asigurarea finanțării pentru proiectele anti-rasism.

Paragraful 18 al Recomandării:

„Promovarea schimbului de bune practici”

84. O atenție deosebită trebuie acordată promovării schimbului de bune practici în domeniul sportului. Măsurile care trebuie adoptate în acest context includ crearea unui premiu de bună practică pentru combaterea rasismului și a discriminării rasiale în competițiile sportive, acțiune care poate fi organizată, de exemplu, de către federațiile sportive internaționale sau naționale cu sprijinul financiar al guvernelor și/sau al sponsorilor privați.
85. ECRI ar dori, de asemenea, să atragă atenția guvernelor asupra faptului că organismele naționale anti-discriminare sunt adesea cele mai potrivite pentru crearea și menținerea unei baze de date a bunelor practici privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului.

Paragraful 19 al Recomandării:

„Finanțarea activităților sociale, educaționale și de informare”

86. ECRI a observat, de asemenea, că există o mare problemă cu lipsa de fonduri pentru inițiativele care vizează combaterea rasismului și a discriminării rasiale în domeniul sportului. După cum se subliniază în alte părți ale prezentei Recomandări, există o gamă largă de măsuri care trebuie luate în acest domeniu și toate acestea necesită un angajament financiar susținut din partea guvernelor.

